

SLOVO ZÁVĚREM

Milý Poutníku!

Tak jsme spolu doputovali do finále. Ne, že bychom to nějak dopředu plánovali, ale také to není tak úplně nečekané. Přinesla to doba... Nemá cenu rozebírat, co všechno a jak moc se za poslední roky změnilo, všichni to víme. „Panta rhei“ – hlásali filozofové ve starověkém Řecku. Tedy „vše plyne“, věci se mění, nic nezůstává stále stejné, jakkoliv bychom třeba chtěli.

Poutníkův čas, zdá se, odplynul. Za sebe jsem ráda, že jsem mohla mít na jeho tvorbě účast. Po několik let jsem se živila novinářským řemeslem a zažila jsem několik konců různých tiskovin (snad jsem k tomu nepřispěla !?!). Víím, že tak to prostě chodí.

Tesknit nebudeme, s láskou vzpomínat ano. Tak tedy sbohem, milý Poutníku, díky, že jsi tu s námi byl a díky, že Tě náš pan farář Karel Šimr spolu s Matyášem J. Turským v květnu 2015 uvedli v život. Díky Petru Vroblovi, který Tě obětavě graficky upravoval a tiskl. Díky všem, kdo se na Tobě podíleli.

Poslední číslo Poutníka doprovázejí kresby Diany Živné s názvem „Kresby z vycházky“.

Michaela Nováčková (–mno–)

kresba Diana Živná

OTISK

Ivana Horká

Toužíme zanechat zde otisk,
jedinečnou stopu v písku.

Utkat si nesmrtelnost na Zemi.

A zatím vyrýváme brázdu

ve věčnosti, nic netuše,

že jednou možná budeme prosit o její vymazání,

volat a škemrat a doufat ve Tvé milosrdenství Otče,

až se budeme vracet

DOMŮ.

Tyto verše jsme dostali začátkem roku 2021 od paní Ivany Horké. Byla to „první vlašťovka“, náznak příští možné spolupráce s bratrskými sbory, reakce na naši poutnickou výzvu. Pak ale přišly všemožné komplikace a další Poutník již nevyšel. Tak tedy konečně až teď' ... Děkujeme sestře Ivaně za skvělý příspěvek – za báseň i doprovodný dopis.

DOPIS REDAKCI

Dobrý den milá paní Michaelo,

před vánocemi se mi zcela poprvé dostal u nás v kostele v Západním sboru do ruky poslední výtisk Poutníka. Jistě tam už ležel mnohokrát, ale z nějakého důvodu jsem po něm sáhla tentokrát poprvé. A protože jsem jej začala číst pěkně popořadě od začátku, píšu Vám na Vaši výzvu ke zpětné vazbě. Nevím, zda mám co říct, ale pomohlo mi si přečíst zkušenosti a povzdechy autora –mjt– nad fungováním sborů, které i já a můj muž tak důvěrně známe. Nějak jsme potřebovali oba potvrdit, že to nezažíváme jen my dva, ale také někdo jiný. Určitě je to pro nás posila a prevence proti vyhoření a rezignaci. Také jsem přemýšlela nad vlastní zkušeností s přímluvnou modlitbou. Víte, nevyrostla jsem ve víře a do sboru jsem přišla teprve před asi osmi lety. Neměla jsem žádné znalosti o tom, jak to funguje na bohoslužbách a jaké jsou rozdíly mezi církvemi a sbory. A především jsem neměla a možná ani doteď nemám žádnou návaznost na tradici našich předků a úctu k zaběhlým zvyklostem. Jak jsem se v tom rozkoukávala, snažila jsem se rozlišo-

vat mezi tím, co je živá víra, co je mrtvý rituál a tradice a co je už pro mě osobně příliš na hranici fanatismu. To vše jsem třídila zcela laicky a naivně a živelně a asi to tak dělám doposud. Přímluvná modlitba se pro mě stala jedním z hlavních pilířů živé víry, slovo, prosba, směřující přímo k Bohu. Pokora přiznat, že potřebuji pomoc. Zároveň snaha nemyslet jen na své potřeby, ale i na druhé, a s vděčností užívat prostředku spojení s Bohem, který nám tu Ježíš zanechal. Nestarat se o to, jak a co přesně mám říct, kolik slov a která. Mluvit, jak mi to přijde na mysl a důvěřovat, že si to už Pán Bůh ve své moudrosti přebere, protože už přece předem ví, za co se budu modlit.

Je pro mě zajímavou zkušeností, jak se zvyk přímluvné modlitby v různých sborech liší a jak je někde velmi obtížné vyjádřit nahlas svoji prosbu a téměř nemožné poprosit druhé, aby se za mě modlili, když jsem nemocná nebo mám těžkosti. Doma v tichosti to není problém, ale v kruhu s ostatními? Dokonce se někdy ve sboru ani dřív nemělo mluvit o tom, že ten či onen je nemocný, protože je to jeho soukromá věc. To jistě je a každý má právo a svobodu na taková rozhodnutí. Jen ve mně v takových chvílích hlodá otázka, jak to vlastně máme s tou vírou, když se pro své soukromí či snad hrdost nebo strach a neschopnost či přiznání slabosti vzdáme tak mocného a účinného prostředku pomoci, který nám Bůh nabízí. Vždyť Ježíš říká: „Shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mat18,19–20)

V mém případě je to někdy neschopnost připustit před druhými svoji slabost a potřebnost pomoci. Přiznat tím druhým, že na něco nestačím. Přiznat slabost je pro mě ohrožující, ale také je to současně osvobozující a pomohlo to už několikrát překonat dalším lidem v modlitebním kruhu jejich vlastní obavy a otevřít se. Proto se k Otci přimlouvám, aby nás učil odvaze i v takových zdánlivých drobnostech, jako je přímluvná modlitba. Z malé odvahy může vyrůst velká posila na cestě a pomoc. A Bohu jistě záleží na každém z nás, jakkoli my sami si připadáme nepatrní a nedůležití.

Ivana Horká

ROZHOVOR

Rozhovor s Martinou Tonarovou o zkušenosti s křesťanskými komunitami.

Martino, kdysi jsme společně pobývali v jedné německé evangelické komunitě a myslím, že by tato zkušenost mohla čtenáře Poutníka zajímat, protože v českém evangelickém prostředí se s komunitním životem neseťkáváme. O jaké společenství šlo, kde je možné se s ním setkat a kdo ho tvoří?

Komunita se jmenuje „Christusbruderschaft“, česky „Kristovo bratrstvo“, což je vlastně docela vtipné, protože jde v převážné většině o ženské společenství :-). Patří

k lutherské evangelické církvi a své centrum má v malém bavorském městečku Selbitz nedaleko našich hranic. Zde se nachází celý komplex prostorných světlých budov postavených komunitou v 50. letech minulého století zahrnující samotný klášter, kde sestry žijí, dále penzion pro hosty, dům s pečovatelskou službou, technické a hospodářské zázemí, zahradu a hřbitov. Aktuálně je v řádu 102 sester a 3 bratři (pro zjednodušení tedy budu nadále mluvit pouze o sestřích), širší společenství laiků majících ke klášteru blízký vztah (tzv. Tertiärgemeinschaft) čítá více než stovku dalších lidí. Několik řádových sester žije v malých „buňkách“ v jiných německých městech, kde vykonávají i civilní zaměstnání a podílí se na činnosti místních sborů, v Selbitzu se pak pravidelně všichni setkávají.

Dá se nějak stručně vyjádřit, v čem spočívá život této komunity a jak vůbec vznikla?

Společenství vzniklo v roce 1949 kolem farářského manželského páru Waltera a Hanny Hümmervých, kdy řada lidí zažívala povolání odevzdat svůj život cele Kristu. Zážitek jednoty v Kristu a mezi sebou navzájem stojí i za jménem této komunity, jak uvádí na svých webových stránkách: „Když poznáme Krista jako svého bratra, vzniká mezi námi sourozenecká láska a stáváme se bratry a sestrami.“ Sestry se snaží naplňovat své povolání milovat Boha, žít a jednat podle Jeho slova a růst ve vzájemné lásce, aby Bůh mohl skrze ně přicházet k lidem a ti tak mohli poznat jeho milosrdenství a ochranu v Ježíši Kristu.

Sestry žijí podle podobných zásad jako jiné tradiční řády křesťanské církve. Mají svého faráře, v čele stojí volená sestra představená. Nosí všechny stejný oblek – jednoduché šedé šaty přepásané provazem se třemi uzly znázorňujícími chudobu, čistotu a poslušnost, na hlavě bílý závoj upevněný v široké černé čelence. Při začleňování se do komunity a ujasňování si svého povolání žijí sestry napřed nějaký čas v tzv. postulátu, kdy nosí ještě civilní oděv. Následuje noviciát, poté složení slibu na 5 let a následně slib doživotní, který je mj. závazkem celibátu a probíhá v podstatě jako svatba. V jakékoli fázi pak může sestra společenství opustit, což se již několikrát stalo.

Základem života společenství je společná modlitba udávající rytmus dne. Svolává k ní zvon, v kapli se k ní sestry setkávají několikrát během dne a má podobu liturgických zpěvů žalmů se čtením z písma. Mezi modlitbami sestry pracují nejen na zajištění společného života (mají podle svých možností a schopností svá pracovní místa v kanceláři, kuchyni, prádelně, krejčovské dílně, knihovně, při úklidu budov, v zeleninové a květinové zahradě atd.), ale také vedou poměrně velký penzion pro hosty a domov důchodců s pečovatelskou službou. Některé mají i civilní zaměstnání, jedna ze sester je např. lékařka, jiná malířka – její moderní symbolické obrazy zdobí celý klášter včetně kaple. Klášter má i několik zaměstnanců.

V neděli se na bohoslužbu sjede velké množství

lidí z okolí, zajištěn je i program pro děti (občas má celá bohoslužba rodinnou formu), následuje společné povídání u kávy, řada lidí se zdrží i na oběd. V klášteře i penzionu po celý rok probíhá řada různých setkání, programů a kurzů s velmi pestrým zaměřením pro jednotlivce, skupiny i rodiny. Pořádají se i různé zájezdy. Řadu let žilo několik sester na misijní stanici v Africe, nyní již myslím tuto činnost podporují pouze materiálně a modlitebně.

V jaké roli jsi v komunitě byla? Jak je vůbec možné, aby zde člověk pobýval? A komu bys takový pobyt doporučila?

Předesílám, že nevím, zda resp. jak se pravidla pro takovéto pobyty od té doby změnila. Já jsem zde strávila v devadesátých letech během studií na VŠ troje prázdniny jako pomocník neboli Ferienhelfer za byt a stravu, a to dvakrát v týmu prádelny a jednou v zahradním týmu, kde pracoval i můj přítel. Dozvěděla jsem se tenkrát o této možnosti na společném česko-německém církevním dnu v Chebu, kde jsem se se sestřičkami dala do řeči, a písemná domluva konkrétního data pobytu a zařazení již pak nebyla složitá. Bylo nás tam pomocníků celkem asi deset z různých zemí. Dále zde tenkrát řada mladých mužů a žen pobývala v rámci tzv. „diakonického roku“, který během studií nebo před nástupem do zaměstnání mohou v Německu trávit v sociálních institucích. Někteří kluci tu byli na civilní vojenské službě, pár žen zde po řadu měsíců žilo a pracovalo v rámci svého duchovního hledání a růstu.

Na rozdíl ode mne s komunitou udržuješ kontakt i nadále. Už je to nějakých pár desítek let. Mění se nějak situace a život komunity?

Myslím, že to podstatné, jak jsem to měla naposledy letos na jaře možnost zažít, zůstává. Sestry samozřejmě stárnou, ale nové stále občas přicházejí. Zajisté musí řešit ekonomické záležitosti, jak se udržet v chodu, neboť k plné soběstačnosti vlastní činnost, provoz penzionu a pečovatelského domu nestačí a jsou proto částečně odkázány těž na dary a podporu ze strany výše zmíněného Tertiärgemeinschaft. Také období Covidu je zasáhlo a několik sester zemřelo. Vnímám, že se stále snaží být otevřené a vnímavé k potřebám lidí „ve světě“ kolem a k hledání nových cest, jak by je mohly naplňovat a svým bližním posloužit k poznání Krista, jak je ostatně jejich posláním.

Co osobně vztah k tomuto společenství a čas v něm strávený dal a stále dává tobě?

Moc ráda na týdny zde strávené (bylo jich celkem asi 12) vzpomínám. Prostředí zde bylo velmi láskyplné a vřelé, s několika sestrami jsem se vyloženě spřátelila. Zažily jsme při práci spoustu legrace a společného povídání, mohla jsem s nimi žít v denním rytmu udávaném společnými modlitbami v místní útulné moderní kapli, sledovat, jak spolu žijí v lásce a svornosti, ač mezi nimi byly často velké povahové i věkové rozdíly (18–leté po-

stulantky až nejstarší sestry kolem 90 let...), jak mají vše pěkně zorganizované a práci rozdělenou tak, aby nikdo nebyl uhoštěn, a přece vše skvěle fungovalo a byl přitom dostatek prostoru pro modlitbu, společenství a duchovní rozvoj. Zúčastnila jsem se během svých pobytů i několika kurzů a setkání, kterých během celého roku organizují velké množství. O volných odpoledních a víkendech pak byl dostatek prostoru pro čtení, výlety po okolí i společenství s ostatní mládeží. Samozřejmě jsem z těchto pobytů těžila i jazykově, využila jsem i příležitost číst knihy z místní knihovny.

S jednou sestrou, se kterou jsem pracovala v prádelně, jsem pak zůstala v písemném kontaktu až dodnes, několikrát jsme se i navštívily. Je pro mě něco mezi laskavou přítelkyní, duchovní průvodkyní a babičkou, kterou jsem od raného dětství neměla. Modlíme se za sebe navzájem – toto vědomí mě velmi posiluje a jsem přesvědčena, že mi svými přímluvami pomohla v mém životě mnohé probojovat a přestát.

Nedávno jsme v rámci naší cesty do Švýcarska navštívili komunitu Grandchamp. Kdybys měla ta dvě společenství srovnat, v čem vidíš shody a v čem rozdíly?

Shodné jsou zasvěcený život, hábit, práce pro komunitu, liturgie modliteb v rámci dne. V komunitě Grandchamp jsem vnímala větší uzavření do sebe a důraz na ztišení vyjádřený např. tím, že se při společných jídlech nemluvílo. To pro mě bylo napřed velmi nezvyklé, ale pak jsem v tom dokázala najít a prožít něco přínosného – pokoj, soustředění a zklidnění. Se sestrami zde jsem však během těch několika dní nenavázala žádný bližší vztah, protože i když se usmívaly, držely si odstup a mimo společné jídlo, při němž se nemluvílo, jiný prostor pro setkání kromě jedné organizované společné schůzky se sestrou Danou nebyl.

Prostředí v Selbitzu jsem vnímala jako civilnější, bezprostřednější, ačkoli ztišení i tam mělo své místo. Při snídani, která následovala po časně ranní modlitbě, se také nemluvílo, ale bylo to takové přirozenější ticho, kdy jsme se rozkoukávali v novém dni. Naopak při obědech a večerích jsem vítala příležitosti si s jednotlivými sestrami povídat a sdílet se navzájem.

Nemám žádnou ambici pokoušet se o objektivní hodnocení při porovnávání těchto různých přístupů, že by některý přístup byl lepší a úspěšnější než druhý. Myslím si, že je moc dobře, že jsou zde komunity s různými styly života uvnitř i navenek, stejně jako jsou různé křesťanské církve s odlišnými důrazy. Každý člověk je jiný a v pestré nabídce má větší šanci, že jej něco osloví a přitáhne ke Kristu nebo k hlubšímu vztahu s ním, což jistě je (nebo by aspoň měl být) i cíl všech těchto společenství.

Máš zkušenost ještě s jinými komunitami – a existuje pro zájemce nějaká alternativa také v naší republice?

Ještě na gymnáziu jsem zažila charismatickou komunitu v Anglii, kde jsem strávila dvoje prázdniny. Jmenovala se „The House of the Open Door“ neboli „Dům

otevřených dveří“ a jednalo se o ekumenickou komunitu asi 25 lidí, jednotlivců i celých rodin, žijících na farmě v malé vesničce v hrabství Worcestershire (což se mimochodem nechte jako vorčestrširale wustršír :-). Kromě jiné misijní činnosti pořádali v létě velké křesťanské stanové tábory pro děti a mládež (3 x týdenní běh), na kterých jsem pomáhala v mezinárodní skupině dobrovolníků s organizací a programem. Měli jsme secvičené divadelní představení, různé výstupy, písně s kapelou atd.

Pro mě jako pro čerstvou konvertitku to byla velmi intenzivní zkušenost, neboť vztah členů komunity s Ježíšem byl živý a blízký, jak jsem to dosud nepoznala, a zažila jsem tam mnohokrát působení Ducha svatého (mluvení v jazycích, prorokování, zasažení při modlitbě, svědectví o uzdraveních a různých zázracích). Děti byly jejich zvěstí velmi silně zasaženy a spousta jich tam vydala Ježíši svůj život. Vzpomínám si, že také jeden z dobrovolníků, mladý maďarský student katolické teologické fakulty, zde zažil opravdové obrácení k živému a blízkému Kristu, neboť ten zde byl takřka hmatatelný.

Život v této malé komunitě nebyl formalizovaný, připomínalo to svou otevřeností spíše velikánskou rodinu a některé věci se děly více živelně. Atmosféra zde však byla velmi vřelá a cítila jsem se zde opravdu jako doma mezi svými.

S komunitami v Česku zatím žádné zkušenosti nemám.

Martiny Tonarové se ptal –kš–

ZKUŠENOST NA CELÝ ŽIVOT ANEB JAK JSEM PROŠEL MUŽSKOU INICIACÍ

Na manželských setkáních (kde jsme byli s Magdalenkou poprvé, v Liberci) jsem se dozvěděl o rituálu iniciace, který se měl konat měsíc po našem návratu z „manželáků“. Manželská setkání mi změnila život manželský, iniciace (proces přerodu kluka v muže) mi měla změnit život chlapský. A tak jsem vyrazil.

Do areálu v Nesměři (kde se akce koná) jsem dorazil asi 10 minut před koncem přijímání účastníků. Mírně přšelo. Dalí mi hned při zápisu komínek ložního prádla a nasměrovali do chatky č. 6. Tam už bylo plno. Jeden pán, bělovousý a bělovlasý, mi seděl na mém místě na horní palandě v klasické táborové chatičce pro čtyři osoby. Měl už vybalené veškeré svoje věci. Tak sem nemožu. Vracím se na výchozí stanoviště s komínkem ložního prádla stále ještě perfektně srovnaným. Pořád přší.

První zbožné přání. Volám domů, že se mi tu nelíbí, že tu nebudu a že jedu domů. Bojuji sám se sebou. Chci být trochu za hrdinu, a tak, když potkám dvě pro mne velké autority a vedoucí iniciace Václava Vacka a Ludvíka Hegerlíka, sdělím jim, že nemám kam jít. Pořád držím, teď už řádně promoklé, ložní prádlo. Těžkne nacucané vodou.

To není možné, odpoví mi a jdou se mnou do chatky č. 6. Bělovousý pán tam pořád sedí na palandě

a seznamuje se se svými spolunocležníky. Ludva mu povídá, že v chatce být nemá, že je to moje místo. Celý vykulený a dost neochotně se balí a pomalu odchází do jiného chatkového společenství. Je mi trapně. Koukám na tři zbývající obyvatele chatky, kteří po očku sledují skrze padající déšť bělovousého pána odcházejícího do vzdáleného rajonu tábora. Pořád stojím na dešti, z ložního prádla už začíná kapat.

Jak mne asi v chatce přijmou, když jsem se takto uvedl vyhnáním jejich kolegy do deště a nejistoty? Představím se. I oni se představí a pomáhají mi ždímat ložní prádlo. Rozvěšuji je po chatce a mám další zbožné přání – ať mi prádlo uschne do večerky. Venku je chladno a noc na mokřím prostěradle mne vůbec neláká.

Kluci v chatce jsou moc fajn. Začíná se mi tu líbit. Povídáme si. Vyrostla mezi námi důvěra, a tak si říkáme i hodně osobní věci. Prádlo neuschlo, ale i tak usínám s pocitem, že času stráveného tady nebudu litovat.

Prošel jsem všemi rituály (není dobré o nich mluvit, je dobré je prožít), uvědomil si mnohé o sobě, za neposlušnost jsem byl potrestán ztrátou mobilu, zažil jsem spoustu neočekávaných setkání s přírodou (s raky, liškami, srnkami, ledňáčkem...), získal přátele a kamarády, z nichž mnohé dodnes potkávám. Viděl jsem i mnoho utrpení lidského osudu, strach, radost, úlevu... Zažil jsem sounáležitost chlapů, vzájemnou podporu, dobře míněné rady, pochopení pro problémy druhého. Zažil jsem smích i pláč. Zažil jsem odpuštění. Zažil jsem věci, které mnohý z nás nezažije za celý život. To je obrovský dar.

Na tyto dny v Nesměři nikdy nezapomenu. Přál bych všem z celého srdce, aby prožili alespoň část toho, co jsem tady zažil já.

Petr Vrobel

PUTOVÁNÍ PO HORÁCH JAKO OBRAZ ŽIVOTA VÍRY

Teolog C. V. Pospíšil kdysi publikoval recesisticky laděný článek „Theologia fumi“, tedy teologie kouření, s podtitulem „Dokument Mezinárodní Ekumenické Kuchařské Komise“. Před časem jsem vyzýval k tomu, abyste se na stránkách sborového listu či Poutníka podělili o své duchovní zkušenosti, spojené s prázdninovými cestami a pobyty. Pro mne jsou tyto zkušenosti víry často spojené s aspoň občasným a krátkým putováním po horách, které se pro mne už před lety díky mé ženě stalo nepostradatelným způsobem života i perspektivou uvažování. Proč se tedy nepokusit o malý úvod do teologie horského putování z pohledu občasného poutníka k výšinám? Obzvláště, když – na rozdíl od kouření, k jehož teologické obhajobě se ovšem v případě dýmky rovněž připojuji, jde o úvahy, mající hluboké zakotvení v Bibli i v tradici křesťanské mystiky. Vzpomeňme jen na Ježíšovy osamělé noční modlitby na vrcholech hor, jeho proměnění na hoře nebo jeho křížovou cestu na Golgotu!

Nikdy jsem nepochopil turistické atrakce v horských městech: aquaparky, bobové dráhy... Proč vlastně někdo za tím vším jezdí do hor? Proč platit za nesmysly, prázdnou zábavu a luxus, když možnost vzít si batoh a stoupat vzhůru je (zatím) vždycky zdarma a pro všechny?

Nezapomenu na první zkušenost horského výstupu, když jsem si uvědomil přítomnost nebezpečí: stačí jeden špatný krok a člověk může zemřít. Něco, co si v civilizaci člověk vůbec neuvědomuje. Tady nejsou žádná zábradlí ani varovné cedule! Ve vysokých horách člověk zažívá něco ze základní náboženské zkušenosti, kterou religionista R. Otto nazýval *mysterium tremendum et fascinans*, snoubení úžasu a hrůzy. Svědčí-li nebe o Boží slávě a jeho majestátu, oč více vysokohorské štíty, které člověk touží zdolat, které svědčí o přítomnosti Toho, který nás nekonečně přesahuje a přitom nás zve do své blízkosti: „Vždyť štíty země náležejí Bohu nesmírně vyvýšenému. (Ž 47,10)“

Ano někdy z těch výšek, když se ocitne někde vysoko na příkré „střeše“, člověka jímá závrať. Podobně jako v některých těžkých úsecích života. Ale rada je vlastně stejná a velmi jednoduchá: Co se se vcelku jeví jako nezdolatelná stěna, to je možné zvládnout krůček po krůčku. Technika je stále stejná: myslet jen na následující krok. Snažit se hledat pevnou půdu pod nohama. Pevně se držet rukama. A když to nejde jinak, tak na kolena a po čtyřech...

Kde jinde než v horách člověk pochopí, že k slávě se jde cestou kříže, skrze utrpení a smrt. V příkrém stoupání na tisícimetrové vrcholy člověk tiše trpí, zatíná zuby a napíná svaly, co to jde. Jen vydržet! Nelze nemyslet na Krista, vlekoucího svůj kříž ven z města, za hradby, na vrch Golgotu. Ne nadarmo bývají na vrcholech kříže! Darem je člověku po výstupu darován dotek nebe, závdavek vzkříšení, pohled shora na všechno to, co zůstalo dole.

A tato změna perspektivy je také důležitá. Každý, kdo se někdy vydal do vysokých hor, může potvrdit, že vrcholy, které se zdola zdají blízko, jsou ve skutečnosti velmi daleko. Co se lidským zrakem jeví na dosah a dosažitelné za chvíli, obnáší třeba celodenní výstup. A také: co zdola vypadá jako vrchol, to jím zpravidla ještě není. Tam nahoře se člověku otevírá nový pohled a nové dálky a výšky.

Jenže perspektiva se mění také při pohledu z vrcholu dolů. Co je daleko v údolí, to se tu zdá na dosah. Člověk vidí všechno přehledně, jasně, jako na dlani. Ale pokud na ta místa chce dojít, pokud nechce zůstat stát na místě, byť úžasném, ale chce pokračovat v cestě, musí sestoupit. Cesta dál totiž nevede přes štíty, ale dlouhými, klikatými a temnými údolními.

Na vrcholu nelze zůstat dlouho. Když chtěl Petr postavit na hoře proměnění tři stany, nevěděl, co mluví. Po vrcholovém zážitku přichází sestup, někdy náročnější než cesta vzhůru. Chvíle, kdy člověk stojí na vrcholu, okamžiky slávy a proměnění, mu nejsou v tomto světě dány, aby na nich ulpěl, ale jako příslib cíle posledního a jako posila na další cestu, která se mu zdá obvykle nepochopitelná a v přímém rozporu s tím, co zažil „nahoře“.

Zkušený poutník po horách či dokonce horolezec má také respekt k počasí. Ví, že někdy se vrcholu nedosáhne,

něco nás zastaví, je třeba se vrátit – a musí se počkat, třeba několik let, na jinou příležitost. A přece i takový výstup, která se zdá polovičatý, má smysl. Někdy není důležité, čeho dosáhneme, ale jak bojujeme. Někdy máme zatnout zuby a jít dál. A někdy je třeba se úmyslu vzdát.

S tím souvisí ještě jedna věc, která se mi osobně nepřijímá snadno a zatím ji neumím zcela docenit. Někdy stačí se na hory dívat zdola. Prostě proto, že už na výstup člověk nemá síly nebo mu brání něco jiného. I tak je s nimi v kontaktu. A tak člověk může být ve spojení také s mnohým bohatstvím Božích darů, které mu osobně nebyly dány, ale o nich může číst nebo je vidět na druhých. Bez stýskání, s vděčností.

Mohlo by se ještě pokračovat. Ale zmíním poslední zkušenost, která mne fascinuje: Když máte za sebou celodenní túru, s výstupem a sestupem, druhý den se vám určitě nikam nechce a nohy necvičeného chodce bolí ještě týden, možná si spálíte i kůži od slunce nebo promoknete na kost. Ale stejně to brzy pomine – a brzy vám to nedá a jdete do toho znovu. Kéž takto po všech pádech, zraněních a nezdarech naší cesty za Kristem najdeme odvahu opět vykročit!

kresba Diana Živná

Znáte už české křesťanské Rádio 7 a nový americký seriál o Ježíšově životě?

Nedávno mě nemoc upoutala na lože. Chtěla jsem této doby využít nejen k zotavení těla, ale též k načerpání povzbuzení duše a ducha, nebylo mi však dobře natolik, abych mohla číst. Ráda bych se s Vámi podělila o jiné zdroje, které mi k tomu výborně posloužily.

Prvním, pro mě již léta známým a hojně využívaným, bylo vysílání křesťanského Rádía 7. Mám zde během týdne svých pár oblíbených pořadů, ale znovu jsem se nyní přesvědčila, že jej lze poslouchat opravdu od rána do večera a prakticky pořád to stojí za to. Jestli jste o něm ještě neslyšeli, opravdu vřele doporučuji navštívit jejich webové stránky www.radio7.cz, kde najdete všechny informace, odkaz na vysílání, bohatý archiv pořadů ke stažení i programové schéma, z něž si vybere snad každý.

Nabídka je opravdu pestrá: kromě formátů, které byste očekávali, jako jsou přenosy bohoslužeb, biblická zamyšlení a rozborů biblických textů, svědectví víry apod., jsou zde různé typy pořadů pro všechny generace: rozhovory se zajímavými hosty, pořady pro děti, mládež, cestopisné, s rodinnou tematikou, pozvánky ke křesťanským akcím, medailony různých historických křesťanských osobností, čtení na pokračování z knih, které stojí za to, výuka angličtiny, hudební pořady nejrůznějších žánrů atd. Vše zpracované s láskou a na vysoké úrovni v příjemném podání profesionálních moderátorů a proložené fajn křesťanskou muzikou české i zahraniční provenience. Pořady jsou interaktivní, je možno se do nich zapojit formou telefonátů, sms, e-mailů, některé jsou přenášeny i živě na Facebooku či YouTube.

Mým novým „objevem“ je pak seriál „The Chosen“ – Vyvolení. Filmů o Ježíši resp. jiných biblických postavách jsme již viděli asi každý spoustu. V prostoru několika desítek minut zde byly typicky nahuštěny zásadní události z evangelí a byly si tak vlastně navzájem velmi podobné. Tento projekt je však úplně jiný. Jedná se o první seriálové zachycení novozákonních událostí rozvržené celkem do 7 sérií, každá o 8 dílech po cca 45 minutách. Dosud byly zveřejněny první dvě série, třetí by se měla začít vysílat během listopadu 2022.

Autoři zde mají možnost jít mnohem více do hloubky, do souvislostí, pohlédnout si s vývojem jednotlivých postav, jejich vzájemnými vztahy, historií... Mezi tím jsou nenásilně vřazeny jednotlivé biblické scény tak, jak je známe, ale v přirozených souvislostech. Ne vše má pochopitelně striktně biblický základ, ale je postavené na poctivém studiu reálií doby, na konzultacích s odborníky, společných diskusích a vyznívá velmi realisticky a poctivě slouží podstatě zvěsti. Vyprávění, jak je známe z Bible, zde dostává plastický rozměr, jednotliví uředníci mají své příběhy, sledujeme jejich povolání, charakterové rysy, vzájemné vztahy a konfrontace a divák má skoro pocit, jako by v té době s nimi žil. Velký prostor je tu věnován i tomu, jak se k Ježíšovi staví různí lidé, ať už farizeové (Nikodémus a naopak Ježíšovi odpůrci), římsí okupanti

nebo běžní obyvatelé a sledujeme pozvolný vývoj směřující až k velikonočním událostem. Výprava je velmi věrohodná, stejně jako herecká ztvárnění, vše provedeno s citem a vkusně, s výbornou muzikou.

Jedná se o projekt, na němž se podílí řada zapálených křesťanů s cílem přinést evangelium dnešním lidem. Financován je převážně z darů a sbírek, aby seriál mohl být zpřístupněn zdarma co nejširšímu okruhu diváků. Většina zveřejněných dílů je ke shlédnutí na YouTube, nejlépe se ale seriál sleduje prostřednictvím k tomu vyvinuté mobilní aplikace TheChosen, která je zdarma ke stažení a jednotlivé díly si z ní jde snadno streamovat do televize. Zde jsou ke shlédnutí i komentáře režiséra a diskuse s odborníky k jednotlivým dílům, příběhy lidí, které seriál oslovil, rozhovory s herci a další. Seriál je postupně dabován do různých jazyků a opatřován titulky, nemusíte tedy k jeho sledování vládnout angličtinou, i když je to určitě velkou výhodou (zvláště u doplňkových pořadů a diskuzí).

Jedná se opravdu o unikátní dílo, které mě osobně velmi oslovilo. Je možné je též sledovat spolu s někým blízkým nebo na něj upozornit přátele a známé, o což se ostatně i já tímto pokouším. Evangelizace přitom může probíhat úplně novým způsobem, a to nenásilnou a současně velmi působivou, až přímo atraktivní formou.

Jestli jsem Vás aspoň trochu navadila a vzbudila Vaši zvědavost a chuť si naladit Rádio 7 nebo se podívat na pár dílů seriálu TheChosen, budu moc ráda. Věřím, že nebudete litovat ;-), a těším se na Vaše reakce!

Martina Tonarová

ÚTOČIŠTĚ

Když jsme se v chrásteckém sboru pokoušeli před lety formulovat identitu a poslání našeho společenství, vracel se nám stále znovu obraz sboru jako přístavu. Jenže od té doby ve mně hryže červík podezření. Je to hezké, že vnímáme sbor jako místo, kam se můžeme vracet a čerpat sílu pro další plavbu, kde můžeme skládat svá břemena a nakládat zase něco z břemen druhých. Ale nesvědčí tento obraz vlastně o určité uzavřenosti, kde jde hlavně o nás a naše potřeby? Nepotřebuje určité doplnění?

A tak se začala současně tvořit nová idea, spojená od počátku s jiným obrazem, tentokrát biblickým: útočištěm. „Ty jsi moje útočiště a pevná věž proti nepříteli. Chci navěky pobývat v tvém stanu, utéci se do skrýše tvých křídel (Ž 61,4–5),“ modlí se žalmista. Útočiště není domov, je to místo pro příchozí a někdy jen průchozí. A tak se zrodil plán dostavět ke stávající faře, která je centrem dění sboru a do určité míry i obce, přístavbu s dvěma vybavenými samostatnými prostory k ubytování. Vytvořit místo, kde člověk může najít podporu v náročné životní etapě nebo jen pobýt v ústraní. Nabídnout dočasně střechu nad hlavou – a zároveň být přístřeším duše. Projevit pohostinnost a ujít kus společné cesty s těmi, kdo se potřebují zastavit nebo naopak najít zázemí pro nové vykročení. Mít důstojné podmínky pro ty, kdo hledají své osobní „útočiště“, ale

i pro ty, kdo chtějí naopak nabídnout svůj čas, síly a obdarování ke službě druhým, třeba jako dobrovolníci. Časem rozhodnutí, že do toho půjdeme, se stala „koronavirová“ doba, kdy se fara skutečně stávala rozmanitým způsobem útočištěm pro mnohé z těch, kteří jinde nenašli „místo pod střechou“ ani svou duchovní rodinu.

V našem uvažování o Útočišti – a to vnímáme jako zásadní – se tak setkává rozměr sociální a pastorační, diakonický a duchovní. Obojí patří k poslání církve – a to ne jako dvě oddělené skutečnosti, jak to často zakoušíme, ale jako jeden celek. Jeden teolog kdysi poznamenal, že v sociální otázce dluží sbor světu sám sebe. A v souladu s tím jsou i řády evangelické církve, když říkají, že těžiště diakonické práce je ve farních sborech, protože tam nejpřirozeněji může jít praktická pomoc ruku v ruce s žitým společenstvím v křesťanské víře. A právě tento komunitní aspekt, prvek společenství v modlitbě i životních zápasech má být společným jmenovatelem rozmanitého využití nových prostor.

Ano, aby církev sloužila jako útočiště, místo duchovního i praktického zázemí a služby druhým – k tomu zásadně není potřeba žádných staveb. Na druhou stranu leckdo z nás jistě v životě zažil, jak i střecha nad hlavou může souviset s hledáním pevné půdy pod nohama a přístřeším pro duši. A proto vás prosíme o modlitbu a budeme rádi za jakýkoli zájem o tvoření Útočiště v Chrástu. Aktuální informace (včetně toho, jak nás můžete podpořit) najdete na chrast.evangelnet.cz.

–kš–

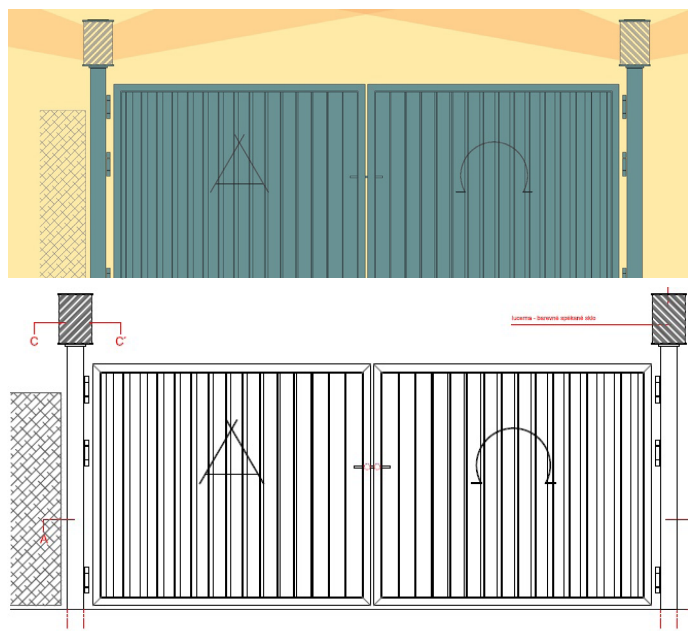
OTEVŘME BRÁNU!

Před několika lety jsme začali uvažovat o novém ztvárnění vstupu na faru, které by mělo uměleckou hodnotu a vyjadřovalo obsah křesťanského poselství. Oslovili jsme architekta Davida Vávru, s nímž jsme spolupracovali už na stavbě altánu a instalaci skleněného kříže na farské zahradě, které slouží nejen místním, ale lákají také poutníky odjinud. David Vávra po nějakém čase navrhl ideu brány, která má doplnit kříž a altán a být nejen důstojným a sdělným vstupem na faru, ale svým umístěním také zušlechťením veřejného prostoru naší obce. Před prázdninami 2022 jsme se rozhodli projekt uskutečnit.

Dveře a brány nás provázejí na každém kroku. Ale jsou to zvláštní místa! Stačí díky nim jeden krok a člověk se může ocitnout v úplně jiném „světě“. Ve starověku hrály ve městech brány důležitou roli jako místa veřejného i náboženského života. Zvláštní význam mají v Bibli bohatě zdobené brány jeruzalémského chrámu. Žalmista na tomto místě vyjadřuje radost ze setkání s Hospodinem: „Brány, zvedněte výše svá nadpraží, výše se zvedněte, vchody věčné, ať může vejít Král slávy (Žalm 24,7).“ „Brány spravedlnosti mi otevřete, vejdu jimi vzdávat chválu Hospodinu (Žalm 118,19).“ A Ježíš sám o sobě říká: „Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu (Jan 10,9).“

Křídílům navržené kovové brány dominují velká písmena Alfa a Omega, tedy první a poslední znaky řecké abecedy. Ta v poslední biblické knize Zjevení Janova označují Krista, který stojí na počátku i na konci dějin. Směrové lišty veřejí vytváří optický dojem půlkruhu. A po stranách budou svítit lucerny ze spěkaného skla, které vytvoří osobně autor návrhu.

Celé dílo bude stát kolem čtvrt milionu korun a hotové by mělo být na jaře příštího roku. Dění – včetně informace o možnostech podpory – najdete na webových stránkách sboru. Otevřeme společně bránu?

–kš–

MODLITBA JAKO ŘEMESLO

Modlit se, to je něco velmi prostého a zároveň něco, co se potřebujeme učit. Existují různé školy, metody a formy. Nabízíme vám několik pravidel pro duchovní život teologa Fulberta Steffenskyho z jeho kapitoly s názvem „Celek ve fragmentu. Spiritualita v sekulárních časech“ z knihy „Bděte a modlete se. Mystika, spiritualita a modlitba v dobách politického a společenského neklidu (Münster: Aschendorff Verlag, 2021):

1. Někdy si lidé ukládají příliš, když se odhodlávají k modlitbě. Stará a udivující výzva zní: „Ať je tvá modlitba krátká“. Zejména na začátku je třeba dělat malé kroky: dát ráno klidný čas jednomu žalmu, třeba jen jedinému verši. Dokud je srdci ještě cizí, je možné jím snad hovořit jako cizí řečí. Z toho plyne pravidlo: Rozhodni se na cestě modlitby k omezenému závazku. Existuje problém odrazení sebe sama příliš velkými předsevzetími.

2. Modlitba je řeč do mlčení. Bůh slyší a odpovídá, to je možné říci teologicky. Ale v zakoušené realitě neslyší a neodpovídá nikdo. V takové situaci rozhovoru, která aspoň v první realitě neexistuje, jsou modlící se odkázáni sami na sebe. Člověk pozoruje a všímá si příliš sám sebe, a to není zdravé pro žádný rozhovor, ani pro rozhovor s Bohem. Z toho plyne pravidlo: Nečiň sobě

samému násilí! Nestarej se o to, zdali jsi skutečně vroucí. Modli se a přenech celek své modlitby Bohu!

3. Modlitbu není možné chápat z hlediska jejího užitku. Je to ta nejcennější zbytečnost, kterou máme. Ale všechno, co má bezprostřední efektivitu, nechá se snadněji zdůvodnit a dere se do popředí. Když dohodneme sami se sebou pevný čas modlitby, zachraňuje nás to z přesily „věci“. Z toho plyne pravidlo: Dej modlitbě pevný čas. Nemodli se jen, když se ti chce, nýbrž když k tomu nadešel čas.

4. Existují vnější věci, které působí na naše nitro. Takovou důležitou vedlejší věcí je místo naší pravidelné modlitby. Pravidelně vyhledávané místo dostává hlas. Říká: Zde je místo tvé modlitby, modli se! Člověk není jen duše, je tělo. Není jen vlastní niterností, je také vnějškem. Z toho plyne pravidlo: Dej své modlitbě pevné místo! Místo pomáhá duchu, najít sebe sama.

5. Mnozí se domnívají, že jsou zvláště upřímní, když se modlí jen z autentického pohnutí. Ale nálady a okamžité potřeby jsou pochybné. Není dobré být na nich závislý. Z toho plyne pravidlo: Buď sám na sebe přísný! Neučíš ze své nálady a svých momentálních potřeb a své okamžité nechuti měřítko svého jednání.

6. Co děláme pravidelně, zřídka konáme celým srdcem. Většinou se věci podaří jen na půl srdce, a to je hodně. Z toho plyne pravidlo: Nevaž se na naplnění, buď spíše vděčný za zdařilou polovinu. Nepřestaň, protože tvá modlitba je jen napůl dobrá!

7. Dnes je zkušenost „kouzelným slůvkem“. Zakoušení v daném okamžiku jakoby odůvodňovalo danou věc, a když prožitek vybledne, zdá se věc sama méně hodnotná. Modlitba je ale práce, někdy pěkná a naplňující, často nudná a vyschlá. Z toho plyne pravidlo: Nepočítej s tím, že tvá modlitba bude lázní duše. Pociť vnitřního naplnění neodůvodňuje modlitbu, pociť vnitřní prázdnoty ji neznehodnocuje.

8. Stále znovu dochází k tomu, že lidé se svými nejlepšími úmysly ztroskotají. Zapomínají na celé dny na modlitby nebo porušují po třech měsících vlastní předsevzetí. Ale tři měsíce se modlili, a to není nic. „Zdar je někdy spíše výsledkem celé série nezdařených pokusů (Vincent van Gogh svému bratru Theovi).“ Jde o umění hledat ve fragmentu stopy dokonalosti. Z toho plyne pravidlo: Neztrácej nad svými nezdary humor vůči sobě samému! Také prohra je naší sestrou a nejen nepřítelkyní na smrt.

9. Každodenní modlitba vyžaduje jistou rutinu. Než začneme, musíme vědět, co děláme a jak to bude probíhat. Můžeme například začít určitou otvírací formulí („Pane, otevři mé rty!“), snad bude následovat žalm, krátké čtení, čas ticha, v němž v sobě nechám prodlévat žalмовé obrazy. Snad bude následovat modlitba

Páně a opět formule zakončení. Z toho plyne pravidlo: Nezačínej při svém pokusu jakkoli. Vystav malou liturgii, která ti je vlastní a ochrání tě od zbytečných vysilujících rozhodování!

10. Když se modlím žalm nebo jinou modlitbu, není to přemýšlení. Je to místo velké pasivity. Člověk se stává hostitelem obrazů žalmu a nechává je opatrně u sebe prodlévat. Modlit se znamená se odevzdávat. Nejde o to něco ulovit, zamýšlet nebo uchvátit. Nebránit se a nechť vlastní je vysokým uměním meditativního chování. Z toho plyne pravidlo: Neodporuj ničím biblickým obrazům. Snaž se je nenaplnovat svou existencí víry. Přenech se jejich síle a nech se jimi táhnout!

11. Naše tradované modlitby, žalmy, Otčenáš, jsou vždy lepší než ony samy o sobě, protože naši mrtví je předešli svou vírou a nadějí. Žalmy byly také modlitbou Dietricha Bonhoeffera, Martina Luthera Kinga, Terezie z Avily a Hildegardy z Bingen. Při modlitbě se nořím do víry našich mrtvých. Z toho plyne pravidlo: Pamatuj na to, že žalmy jsou rozhovorem s Bohem našich mrtvých. Pamatuj na to, že nejsi první, nýbrž vstupuješ do jejich jásoťu a nářku!

12. Existují pády, které člověku vezmou řeč, někdy také slova modlitby. Snad pak máme po ruce ještě nějaký verš žalmu, který vyslovujeme spíše ústy než srdcem. Ten verš je jako břevno, které člověka zachrání po ztroskotání lodi a kterého se můžeme chytit. Z toho plyne pravidlo: Uč se krátké formule z modlitebního a obrazného pokladu tradice zpaměti. My nezodpovídáme za jejich obsah. Našimi ústy je vyslovují naši mrtví i žijící bratři a sestry.

13. Modlitby žijí z mlčení a někdy končí a dovršují se v mlčení. „Vše v nás mlčí,“ zní v Tersteegenově písni. Nezáleží na kvantitě modlitby, nýbrž na klidu a pomalosti, kterou jí věnujeme. Z toho pravidlo: Nespěchej při modlitbě. Modli se krátce, pomalu, v takovém klidu, jak můžeš! A když se ti podaří mlčet bez vnitřního neklidu, těš se z toho!

14. Vnější hluk, pokud není příliš velký, nemusí mlčení nutně rušit. Z toho plyne pravidlo: Modli se s humorem své modlitby v křiku tvých dětí a drnění vlaku, který právě přijíždí. Snad tím proměníš i tento hluk v modlitbu.

15. Vše, co činíme, je torzo, také modlitba. Fragmentárnost můžeme zakoušet v dobré náladě i v modlitbě, když víme, že Duch Boží se vepisuje do našich modliteb. Jsme naplněni hlasem, který má více co říci než my sami. Z toho plyne nejdůležitější pravidlo: Pamatuj stále na verš z listu Římanům: „Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním (Ř 8,26).“

Z němčiny kostrbatě přeložil –kš–

Poutník. Vydává Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Chrástu.

Řídí redakce ve složení **Michaela Nováčková** (novackovamisa@seznam.cz), **Tomáš Živný**, **Karel Šimr**. Sazba, grafika: **Petr Vrobel**.

Tohle číslo vyšlo v prosinci 2022. Ke stažení na: chrast.evangnet.cz